

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laajakaistarakentamisen tukea haja-asutusalueilla koskevan lainsäädännön muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laajakaistarakentamisen tukea haja-asutusalueilla koskevan lainsäädännön muuttamisesta (HE 2/2017 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- suunnittelija Katariina Vuorela, liikenne- ja viestintäministeriö
- ylitarkastaja Pauli Pullinen, liikenne- ja viestintäministeriö
- neuvotteleva virkamies Olli Hyvärinen, työ- ja elinkeinoministeriö
- toimitusjohtaja Janne Paunonen, Keski-Suomen Valokuituverkot Oy
- toimitusjohtaja Eero Ikonen, Kuhmoisten Laajakaista Oy
- asiakaspalvelupäällikkö Annastiina Kemppilä, Kuhmoisten Laajakaista Oy
- toimitusjohtaja Mikko Uusitalo, Ukkoverkot Oy
- liiketoiminnan kehitysjohtaja Jukka Niiranen, Ukkoverkot Oy
- puheenjohtaja Jarno Laitinen, Suomen Seutuverkot ry
- lakimies Jussi Mäkinen, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Valtiontalouden tarkastusvirasto
- liikenne- ja viestintäministeriö
- työ- ja elinkeinoministeriö
- Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- Suomen Kuntaliitto
- Saimaan Kuitu Oy
- Finnet-liitto ry
- Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry
- kaupunginvaltuutettu Asko Hackzell

Valiokunnan mietintö LiVM 10/2017 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annettua lakia muutettavaksi siten, että tuen myöntämistä ei tulevissa hankkeissa rajattaisi ainoastaan niille alueille, jotka ovat väestötiheydeltään sellaisia, että enintään 5,4 prosenttia asuu yhtä harvaan tai harvemmin asutulla alueella.

Lakia ehdotetaan muutettavaksi lisäksi siten, että hankkeiden tukikelpoista osaa laajennettaisiin pienentämällä sitä tilaajayhteyden osaa, johon kohdistuvat kustannukset eivät ole tukikelpoisia, nykyisestä kahden kilometrin etäisyydestä 100 metrin etäisyydeksi käyttäjän vakinaisesta asuin- tai sijaintipaikasta.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että sallittaisiin muun julkisen tuen vastaanottaminen ja laajennettaisiin mahdollisuutta maksaa laajakaistarakentamisen tuesta 50 prosenttia heti tukipäätöksen tekemisen jälkeen kaikkiin niihin vireillä oleviin hankkeisiin, joille Viestintävirasto ei vielä ole maksanut valtion tukea.

Maakuntauudistuksen myötä maakuntien liittojen toiminta tulee loppumaan vuoden 2018 lopussa. Maakuntien liitot ovat osallistuneet laajakaistatukilain kolmivaiheisen tuen myöntämisen prosessin kahteen ensimmäiseen vaiheeseen. Maakuntien liittoja koskevat säännökset ehdotetaan muutettaviksi määräaikaisiksi siten, että niitä sovellettaisiin vuoden 2018 loppuun. Samalla lakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan tukihakemus Viestintävirastolle on tehtävä viimeistään 31.12.2018.

Esityksen tavoitteena on helpottaa tuettujen laajakaistahankkeiden rahoitusta ja siten lisätä tele-yhteyksien kiinnostusta osallistua laajakaistahankkeeseen.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Laajakaistatukilaissa (1186/2009) säädetään haja-asutusalueiden laajakaistahankkeisiin tarkoitettua valtiontuen myöntämisestä. Tavoitteena on edistää laajakaistaverkkojen rakentamista erityisesti sellaisille harvaan asutuille alueille, joille verkkoa on vaikea saada rakennettua puhtaasti kaupallisin perustein. Valiokunta pitää laajakaistaverkkojen rakentamisen edistämistä tärkeänä mm. kansalaisten yhdenvertaisuuden ja palvelutason alueellisen tasapuolisuuden turvaamiseksi.

Esityksellä pyritään edesauttamaan niin sanotulle Nopea laajakaista -hankkeelle aiemmin osoitetusta valtion tuen 69,5 miljoonan euron määrärahasta myöntämättä olevan hieman yli 20 miljoonan euron tukirahan hyödyntämistä laajakaistan rakentamishankkeisiin. Esityksellä ei ole vaikutuksia valtion talousarvioon, ja Nopea laajakaista -hanke päättyy vuoden 2019 lopussa. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että laajakaistaverkkojen rakentamisen kokonaistarpeeseen nähden käytettävissä olevan tuen määrä on varsin pieni. Verkkojen rakentamisen tukemiseen on kuitenkin otettava huomioon myös mahdolliset vaikutukset markkinaehtoiseen rakentami-

Valiokunnan mietintö LiVM 10/2017 vp

seen ja investointeihin. Viestintäviraston tekemillä markkina-analyyseillä on tässä keskeinen merkitys.

Esityksessä ehdotetaan tukikelpoisen alueen etäisyyden laajentamista lyhentämällä tilaajayhteyden tukikelvotonta osuutta nykyisestä kahdesta kilometristä 100 metriin vakituisesta asuin- tai sijaintipaikasta. Lisäksi tukikelpoisuuden niin sanotusta väestötiheysrajoituksesta luopumisella, tuki-intensiteetin korottamisella ja nykyistä laajemmalla mahdollisuudella maksaa 50 prosenttia tuesta heti tukipäätöksen tekemisen jälkeen, pyritään entisestään edistämään hankkeiden toteuttamismahdollisuuksia ja viimekädessä laajakaistapalvelujen saatavuutta. Esityksellä myös sallitaisiin nykyistä laajemmin ja joustavammin muun julkisen tuen hyödyntäminen laajakaistarakentamisessa vanhoille hankkeille. Valiokunta pitää hyvänä, että saadun selvityksen mukaan ehdotettu 100 metrin sääntö tukikelpoisen alueen määrittelyssä vähentää verkkojen rakentajan omarahoitusosuutta hankkeissa ja ehdotuksella on myös positiivisia vaikutuksia liittymän tilaajalle koituvii liittymiskustannuksiin. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että tilaajalla on jo tällä hetkellä mahdollisuus hyödyntää kotitalousvähennystä kiinteistön ja pihapiirin teleteknisten töiden toteuttamisessa.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että tuen maksamista koskevat hakemukset tulee tehdä Viestintävirastolle esityksen mukaan jo 30.6.2019, vaikka kokonaisuutena hanke jatkuu vuoden 2019 loppuun asti. Käytännössä tämä vähentää hankkeiden toteuttamiseen käytettävissä olevaa aikaa. Valiokunta pitää tärkeänä, että Viestintävirastolle jää riittävästi aikaa maksupäätösten käsittelyyn, mutta korostaa, että aikataulusta tulee huolellisesti informoida ja ohjeistaa kaikkia osapuolia etukäteen. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että hakemusten käsittely ja tukien maksaminen toteutetaan joustavasti ja hankkeiden toteuttamisaikataulut huomioiden siten, että käynnissä olevat hankkeet pystytään saattamaan loppuun asianmukaisesti ja tasapuolisesti.

Asian käsittelyn yhteydessä on tuotu esille myös langattomien verkkojen hyödyntämismahdollisuuksia verkkoyhteyksien saatavuutta koskevien alueellisten ongelmien ratkaisemiseksi. Valiokunta painottaa, että mikäli viestintäverkkojen rakentamisen tukemista pohditaan myös jatkossa, on tarpeen arvioida, millä kaikilla teknologioilla verkkojen saatavuutta on tarkoituksenmukaisesti edistää. Valiokunta korostaa, että eri teknologioita tulee pystyä myös kysynnän mukaan hyödyntämään tarkoituksenmukaisimmalla ja kustannustehokkaimmalla tavalla. Valiokunta painottaa, että sekä langattomien että kiinteiden verkkojen rakentamiselle on olemassa selkeä tarve myös jatkossa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan vapaa-ajan asuntojen sisällyttämistä valtion tuen piiriin ei ole esityksen valmistelussa katsottu olevan kokonaistaloudellisesti arvioituna tarkoituksenmukaista. Valiokunta kuitenkin korostaa, että vapaa-ajanasuntojen verkkoyhteyksien kehittämismahdollisuuksia on syytä selvittää jatkossa. Valiokunta kiinnittää huomiota myös yhteisrakentamisella saatavissa oleviin kustannussäästöihin hankkeiden toteutuksessa. Jatkossa tulee pyrkiä keskittymään myös jo rakennetun verkon tällä hetkellä vielä monin paikoin turhan vähäisen liittymien hankkimishalukkuuden lisäämiseen.

Valiokunnan mietintö LiVM 10/2017 vp

Komission kannat ja ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamistarve

EU:n valtiontukisääntöjen osalta Suomen voimassa oleva laajakaistatukiohjelma perustuu Euroopan komission tekemiin valtiontukipäätöksiin, joiden perusteella tukiohjelman voimassaoloaika on vuoden 2019 loppuun. Komissio on arvioinut tukiohjelman hyväksyttävyyden laajakaistatukia koskevien valtiontukisuuntaviivojen (Komission tiedonanto — EU:n suuntaviivat valtiontukisääntöjen soveltamisesta laajakaistaverkkojen nopean käyttöönoton yhteydessä, 2013/C 25/01) perusteella.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan komissio on nyt käsittelyssä olevan esityksen valiokuntakäsittelyn aikana muuttanut aiempaa epävirallista kantaansa hallituksen esityksestä siten, että hallituksen esityksessä ehdotetut uusia hankkeita koskevat muutokset vaatisivat komission mukaan Suomea koskevan tukiohjelman muutosta. Komissio arvioi kirjeessään, että esitetyt muutokset ovat osin luonteeltaan teknisiä tai hallinnollisia. Komissio on kuitenkin samalla katsonut, että niin sanottujen punaisten alueiden rajoituksen eli tukikelpoisuuden rajaamisen alueen väestötiheyden mukaan poistaminen sekä tilaajayhteyden tukikelvottoman osan pienentäminen kahdesta kilometristä sataan metriin ovat luonteeltaan nykyisen hyväksytyin tukiohjelman soveltamisalaa lisääviä muutoksia.

Liikenne- ja viestintäministeriön antaman selvityksen mukaan komission kanta tarkoittaa käytännössä sitä, että tukiohjelma on tarpeen mukauttaa yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen (Komission asetus (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti). Toinen vaihtoehto olisi tehdä uusi valtiontukinotifikaatio edellä mainituista muutoksista komissiolle, mikä saadun selvityksen mukaan olisi kuitenkin laajakaistahankkeiden toteuttamiseen jäljellä oleva varsin lyhyt aika huomioon ottaen epätarkoituksenmukaista. Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen kaikki vaatimukset täyttävästä tukiohjelmasta ei tarvitse tehdä komissiolle ennakoilmoitusta, vaan tukijärjestelmä voidaan ottaa käyttöön välittömästi. Komissio on kirjeessään 28.4.2017 epävirallisesti arvioinut, että lakiesitykseen sisältyvät muutokset voidaan toteuttaa ryhmäpoikkeusasetuksen perusteella. Näin ollen valiokunnan saaman selvityksen mukaan ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisessa ei myöskään pitäisi olla olemassa vaaraa siitä, että komissio puuttuisi nyt tehtävien muutosten perusteella myönnettäviin tukiin myöhemmin.

Saadun selvityksen mukaan laajakaistatukilaki ja siihen nyt esitetyt muutokset täyttävät pääasias-
sa jo tällä hetkellä ryhmäpoikkeusasetuksen vaatimukset, sillä sekä ryhmäpoikkeusasetus että Suomen tukipäätökset perustuvat komission laajakaistatukea koskeviin suuntaviivoihin. Ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan siirtyminen ei siten edellytä suuria muutoksia laajakaistatukilakiin.

Ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan siirtyminen tarkoittaa sitä, että aloitettuihin hankkeisiin eli hankkeisiin, joihin liittyvän tuen maakunnan liitto on julistanut haettavaksi ennen lakimuutosten voimaantuloa, sovellettaisiin nykyiseen, komission hyväksymään tukiohjelmaan perustuvia sääntöjä. Lakimuutoksen jälkeen aloitettaviin hankkeisiin puolestaan sovellettaisiin ryhmäpoikkeusasetuksen ehtoja. Molempiin tuensaajaryhmiin sovellettaisiin kuitenkin kansallisesti haja-asutusalueiden laajakaistatukilakia.

Valiokunnan mietintö LiVM 10/2017 vp

Ryhmäpoikkeusasetuksen I luvun yleisten soveltamisedellytysten mukaan tukea ei tule myöntää niin sanotusti vaikeuksissa oleville yrityksille, tuella tulee olla kannustava vaikutus ja tuen on oltava niin sanottua läpinäkyvää tukea, eli tuen tarkka määrä on mahdollista laskea etukäteen tarvitsematta tehdä riskinarviointia. Merkittävin muutos Suomen laajakaistaohjelmaan koskisi sataprosenttisia kuntien takauksia, jotka eivät nykymuotoisina olisi uusille eli lakimuutoksen jälkeen käynnistettäville hankkeille yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen perusteella mahdollisia. Takaus on voinut olla jopa sataprosenttinen takaus sen täyttäessä lain muut ehdot niiden hankkeiden osalta, jotka ovat käynnistyneet vuoden 2012 lakimuutoksen jälkeen. Nyt tehtävällä lakimuutoksella sataprosenttisten takausten mahdollistaminen ulotettaisiin myös tätä vanhempiin hankkeisiin. Takausten osalta ryhmäpoikkeusasetuksen tuen läpinäkyvyyden vaatimus tarkoittaa komission esittämän epävirallisen tulkinnan mukaan sitä, että Suomen uudessa uusissa hankkeita koskevassa ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisessa laajakaistatukiohjelmassa valtion tukea voidaan myöntää takausten muodossa vain ryhmäpoikkeusasetuksessa määritellyille pk-yrityksille ja että takauksen määrä tällöinkin voi niin sanotun takaustiedonannon (2008/C 155/02) mukaisesti olla enintään 80 % taatun lainan määrästä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ainakin valtaosa kuntien uusista laajakaistahankkeista jäisi siten takausmahdollisuuden ulkopuolelle.

Valiokunta ei pidä hankkeiden suunnittelun, toteutuksen ja tukien tasapuolisuuden kannalta hyvänä, että tukea koskevaan lainsäädäntöön tehdään kesken hankkeen toistuvasti olennaisia muutoksia. Valiokunnan näkemyksen mukaan laajakaistatukilaki on näiden useassa vaiheessa tehtyjen muutosten myötä myös muodostunut tarpeettoman vaikeaselkoiseksi.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että laajakaistatukilain yhteydessä notifiointit ja kirjelmöinnit komissiolle ovat toistuvasti hidastaneet lakimuutosten käsittelyä eduskunnassa. Valiokunta pitää tarpeellisena, että ministeriö hankkii jatkossa EU-säännösten välttämättä edellyttämät komission kannat hyvissä ajoin ja siten, että hallituksen esityksiin ei enää valiokuntakäsittelyn aikana ole komissiosta johtuvista syistä tarpeen tehdä muutoksia.

Laajakaistatukiohjelmaan tarvittavat muut muutokset

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan siirtyminen edellyttää Suomen laajakaistatukiohjelmaan myös sellaisia muutoksia, jotka eivät vaadi muutoksia laajakaistatukilain säännöksiin. Esimerkiksi tuki-intensiteetti määräytyy jatkossa suoraan yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaan. Huolimatta siitä, että uusiin hankkeisiin sovelletaan suoraan ryhmäpoikkeusasetusta, valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että Viestintävirasto laatii kattavan ohjeistuksen ja järjestää neuvontaa ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisesta uusille hankkeille.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. lakiehdotus

Johtolause. Valiokunta on muuttanut lakiehdotuksen johtolauseetta vastaamaan muualle lakiin tekemiään muutoksia.

Valiokunnan mietintö LiVM 10/2017 vp

11 §. Tukikelpoiset kustannukset. Voimassa olevan laajakaistatukilain 11 pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan tukikelpoisia kustannuksia eivät ole kustannukset sellaisella alueella, joka ulottuu kahden kilometrin päähän sellaisesta liityntäpisteestä, josta voidaan tarjota edistyksellisiä viestintäpalveluita.

Suomen laajakaistatukiohjelman mukauttaminen yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen ehtoihin vaikuttaa väistämättä kuntien takauksiin siten, etteivät kuntien sataprosenttiset takaukset enää jatkossa ole lakimuutoksen jälkeen käynnistettävälle laajakaistahankkeille mahdollisia. Jotta yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan siirtyminen ei huonontaisi olennaisesti uusien hankkeiden asemaa, valiokunta on muuttanut liikenne- ja viestintäministeriön tekemästä ehdotuksesta edellä mainittua 3 kohtaa siten, että tukikelvotonta etäisyyttä liityntäpisteestä, josta voidaan tarjota edistyksellisiä viestintäpalveluita, lyhennetään kahdesta kilometristä 100 metriin. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tämä lisää hankkeiden tukikelpoisten kustannusten osuutta hankkeiden kaikista kustannuksista. Hankkeiden tukikelpoisen alueen laajentaminen vaikuttaa hankkeiden kannattavuuteen merkittävästi, sillä hallituksen esityksessä tehdyn arvion mukaan laajakaistatukilain nykyisten säännösten mukaan tukikelvottomien kustannusten osuus on jopa yli puolet hankkeiden kokonaiskustannuksista. Ehdotettu muutos koskisi kaikkia lakimuutoksen jälkeen aloitettavia laajakaistahankkeita.

13 a §. Viestintäviraston tekemän maksupäätöksen muuttaminen. Valiokunta on lisännyt liikenne- ja viestintäministeriön ehdotuksen perusteella lakiin uuden 13 a §:n. Jos vanhojen hankkeiden toteuttajat haluavat hyödyntää valiokunnan 2. lakiehdotukseen tekemää muutosta, tulee niitä koskevia lainvoiman saaneita maksupäätöksiä muuttaa jälkikäteen hankkeelle sallitun julkisen tuen enimmäismäärän sekä hankkeelle sallittujen muiden rahoitusinstrumenttien osalta. Näin ollen uuden 13 a §:n mukaan tuen saajan tulee hakea Viestintävirastolta maksupäätöksen muuttamista, jos lain mukaan sallittu tuen enimmäismäärä on muuttunut Viestintäviraston tekemän maksupäätöksen jälkeen.

Viestintäviraston oikeus muuttaa maksupäätöstä tuki-intensiteetin korottamisen sekä muiden rahoitusinstrumenttien hyväksymisen osalta on tarkoitettu koskemaan sekä sellaisia maksupäätöksiä, jotka Viestintävirasto on jo antanut ennen muutosten voimaantuloa, että myös sellaisia maksupäätöksiä, jotka Viestintävirasto tulee antamaan muutosten voimaantulon jälkeen ja joihin 2. lakiehdotuksen voimaantulosäännökseen tehtävän muutoksen johdosta voidaan soveltaa tuki-intensiteettiä ja muita rahoitusinstrumentteja koskevia muutoksia.

Viestintävirasto voi korjata maksupäätöksen uuden 13 a §:n perusteella ainoastaan silloin, kun tuensaaja on hakenut päätöksen korjaamista. Viraston toimivalta korjata maksupäätöstä koskee ainoastaan tuki-intensiteetin korottamista ja muiden rahoitusinstrumenttien hyväksymistä tuensaajan hakemuksen mukaisesti. Tuensaaja on edelleen velvollinen noudattamaan muita tukipäätökseen sisältyviä ehtoja ja rajoituksia.

Uuden 13 a §:n mukaisesti tehty korjaus maksupäätökseen syrjäyttää tuki-intensiteetin korottamisen ja muiden rahoitusinstrumenttien hyväksymisen osalta kyseisen hankkeen valtionavustuspäätökseen otetut ehdot ja rajoitukset.

Valiokunnan mietintö LiVM 10/2017 vp

18 a §. Euroopan unionin lainsäädännön soveltaminen. Valiokunta on lisännyt lakiin uuden 18 a §:n, jonka mukaan hankkeisiin, joihin liittyvän tuen maakunnan liitto on julistanut haettavaksi aikaisintaan 15.7.2017, sovelletaan ryhmäpoikkeusasetusta. Viittaus ryhmäpoikkeusasetukseen on selkeyden vuoksi syytä lisätä lakiin, koska jatkossa laajakaistatukilakia sovelletaan sekä komission tukipäätöksiin perustuviin vanhoihin hankkeisiin että yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen pohjautuviin uusiin hankkeisiin. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan myös komissio on edellyttänyt, että ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisten tukiohjelmien kansallisessa oikeusperustassa tai tukiohjelmakuvauksessa on nimenomainen viittaus ryhmäpoikkeusasetukseen.

2. lakiehdotus

Voimaantulosäännös. Laajakaistatukilain 8 §:n 4 momentissa säädetään laajakaistahankkeiden tuki-intensiteetistä eli julkisen tuen enimmäismäärästä. Vuonna 2012 tuki-intensiteettiä korotettiin 66 prosentista 90 prosenttiin, ja samalla sallittiin muiden julkisen tuen rahoitusinstrumenttien käyttö. Näitä muutoksia sovelletaan kuitenkin ainoastaan niihin hankkeisiin, joihin liittyvän tuen maakunnan liitto on julistanut haettavaksi kyseisen lakimuutoksen jälkeen. Nyt käsitellyssä olevan hallituksen esityksen mukaan tätä sääntelyä voitaisiin kuitenkin soveltaa kaikkiin sellaisiin käynnistyneisiin hankkeisiin, joiden osalta Viestintävirasto ei vielä ole tehnyt maksupäätöstä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan osalla laajakaistatuen piirissä olevista laajakaistahankkeista on ollut merkittäviä ongelmia rahoituksen järjestämisessä eivätkä laajakaistatukeen liittyvät tiukat tukiehdot ja raskaat menettelytavat ole olleet omiaan helpottamaan tilannetta. Lisäksi asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että edelleen on käynnissä myös sellaisia ennen vuoden 2012 lakimuutosta haettaviksi julistettuja hankkeita, joilla olisi hankkeiden toteuttamiseksi tarpeen hyödyntää hallituksen esityksen edellä mainittuja tuki-intensiteettiä ja rahoitusinstrumentteja koskevaa sääntelyä.

Valiokunta katsoo, että mainitut tuki-intensiteettiä ja sallittuja julkisen tuen rahoitusinstrumentteja koskevat muutokset on tarkoituksenmukaista ulottaa kaikkiin niihin hankkeisiin, joissa ollaan kiinnostuneita niitä hyödyntämään. Valiokunta on näin ollen muuttanut 2. lakiehdotuksen voimaantulosäännöstä edellä mainituilla perusteilla sääntelyn tasapuolistamiseksi siten, että julkisen tuen haettavaksi julistamisen ja Viestintäviraston maksupäätöksen ajankohdat eivät enää vanhojen hankkeiden osalta rajaa mainitun sääntelyn soveltamismahdollisuutta. Muutoksen myötä myös vanhemmat hankkeet voisivat tasapuolisesti hyödyntää korotettua tuki-intensiteettiä ja muita rahoitusinstrumentteja. Valiokunnan käsityksen mukaan muutos on omiaan edistämään hankkeiden etenemistä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 2/2017 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan mietintö LiVM 10/2017 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain (1186/2009) 3 §,
muutetaan 11:n § 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 11 §:n 2 momentti laissa 538/2010
sekä

lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 538/2010 ja 594/2012, uusi 3 momentti, 13 §:ään,
sellaisena kuin se on laeissa 594/2012 ja 485/2014, uusi 4 momentti, **uusi 13 a §, uusi 18 a §** ja
19 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

7 §

Tukihakemus Viestintävirastolle

Tukihakemus Viestintävirastolle on tehtävä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2018.

11 §

Tukikelpoiset kustannukset

Tukikelpoisia kustannuksia ovat kustannukset, jotka ovat:

- 1) syntyneet tukihakemuksen vireilletulon jälkeen;
- 2) syntyneet edistyksellisten viestintäpalveluiden tarjonnassa tarpeellisen viestintäverkon rakentamisesta; sekä
- 3) välttämättömiä hankealueella sijaitsevien, käyttäjän vakinaiseen asuin- tai sijaintipaikkaan toimitettavien liittymien tarjonnassa.

Tukikelpoisia kustannuksia eivät ole:

- 1) viestintäverkon ylläpitokustannukset
 - 2) kustannukset, jotka kohdistuvat tilaajayhteyden osalle, joka ulottuu enintään sadan metrin päähän käyttäjän vakinaisesta asuin- tai sijaintipaikasta;
 - 3) kustannukset alueella, joka ulottuu **sadan metrin** päähän sellaisesta liittymäpisteestä, josta voidaan tarjota edistyksellisiä viestintäpalveluita.
-

Valiokunnan mietintö LiVM 10/2017 vp

13 §

Tuen maksamisen erityiset edellytykset

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, tuen maksamista koskeva hakemus on tehtävä Viestintävirastolle viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2019.

13 a § (Uusi)

Viestintäviraston tekemän maksupäätöksen muuttaminen

Tuen saaja voi hakea Viestintävirastolta maksupäätöksen muuttamista, jos lain mukaan sallittu muun julkisen tuen enimmäismäärä on muuttunut Viestintäviraston tekemän maksupäätöksen jälkeen.

18 a § (Uusi)

Euroopan unionin lainsäädännön soveltaminen

Hankkeisiin, joihin liittyvän julkisen tuen maakunnan liitto on julistanut haettavaksi aikaisintaan 15.7.2017, sovelletaan tiettyjen tukimuotojen toteamista sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annettua komission asetusta (EU) N:o 651/2014 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus).

19 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

Lain 4—6 ja 6 a § on voimassa vuoden 2018 loppuun.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 201 _____ .

Hankkeeseen, johon liittyvän julkisen tuen maakunnan liitto on julistanut haettavaksi ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 3 §:ää. Lain 11 §:n 1 ja 2 momenttia ei sovelleta sellaisiin hankkeisiin, joihin liittyvän tuen maakunnan liitto on julistanut haettavaksi ennen tämän lain voimaantuloa.

2.

Laki

laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta annetun lain (594/2012) voimaantulosäännös seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 12 päivänä marraskuuta 2012. Lain 6§:n 2 momenttia, ei sovelleta hankkeisiin, joihin liittyvän tuen maakunnan liitto on julistanut haettavaksi ennen 12 päivää marraskuuta 2012. Lain ~~7§:n 2 momenttia, 8§:n 4 momenttia ja 13§:ää~~ ei sovelleta sellaisiin hankkeisiin, joihin liittyvän tuen maakunnan liitto on julistanut haettavaksi ennen 12 päivää marraskuuta 2012 ja jonka Viestintävirasto on maksanut ennen tämän lain voimaantuloa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 201 _____.

Helsingissä 1.6.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen ps
varapuheenjohtaja Mirja Vehkaperä kesk
jäsen Mikko Alatalo kesk
jäsen Jyrki Kasvi vihr
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Satu Taavitsainen sd
jäsen Ari Torniainen kesk
jäsen Sofia Vikman kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

Valiokunnan mietintö LiVM 10/2017 vp

valiokuntaneuvos Juha Perttula